

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Blanky Chlostové a soudců JUDr. Michala Holuba a JUDr. Zuzany Hanákové, LL.M., ve věci

žalobce: **[Jméno a Příjmení]**, narozený dne xxx
posledně v ČR bytem xxx, xxx xxx
trvale bytem xxx, xxx, xxx
zastoupený advokátem Mgr. Ladislavem Preclíkem
sídlem Československé armády 282/15, 500 03 Hradec Králové

proti

žalované: **Česká republika – Ministerstvo vnitra**, IČO 00007064
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o náhradu škody a nemajetkové újmy způsobené nezákonným rozhodnutím
k odvolání žalobce i žalované proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 4 ze dne
16. června 2025, č. j. 60 C 230/2023-159

takto:

Rozsudek soudu I. stupně se v zamítavém výroku II. a ve výroku IV. **potvrzuje**, ve vyhovujícím výroku I. a ve výroku III. o nákladech řízení se zrušuje a v tomto rozsahu se věc vrací soudu I. stupně k dalšímu řízení.

(K.ř. č. 1 – rozsudek)

Shodu s prvopisem potvrzuje Mgr. M. H.

Odůvodnění:

1. V záhlaví uvedeným rozsudkem uložil soud I. stupně žalované povinnost zaplatit žalobci ve lhůtě tří dnů od právní moci rozsudku částku ve výši 176 800 Kč s úrokem z prodlení ve výši 15 % ročně z částky 176 800 Kč ode dne 29. 8. 2023 do zaplacení (výrok I.). Dále soud I. stupně zamítl žalobu co do povinnosti žalované zaplatit žalobci částku ve výši 881 200 Kč s úrokem z prodlení ve výši 15 % ročně z částky 881 200 Kč ode dne 29. 8. 2023 do zaplacení a co do zaplacení úroku z prodlení z částky 176 800 Kč ode dne 8. 3. 2023 do 28. 8. 2023 (výrok II.). Soud I. stupně rovněž rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok III.) a žalobci uložil povinnost zaplatit na soudním poplatku částku ve výši 4 000 Kč (výrok IV.).
2. Soud I. stupně takto rozhodl ve věci, v níž se žalobce podanou žalobou domáhal po žalované úhrady částky 1 058 000 Kč se zákonným úrokem z prodlení ve výši 15 % ročně ode dne 8. 3. 2023 do zaplacení. Částku 200 000 Kč požadoval jako úhradu nemajetkové újmy, která mu měla vzniknout v důsledku nesprávného úředního postupu spočívajícího v nepřiměřené délce správního řízení o prodloužení doby platnosti povolení k dlouhodobému pobytu za účelem zaměstnání. Žalobce uvedl, že řízení bylo zahájeno dne 27. 5. 2013, pravomocně bylo skončeno až dne 29. 8. 2022. Žalobce podal dne 27. 5. 2013 žádost ke správnímu orgánu I. stupně o prodloužení doby platnosti povolení k dlouhodobému pobytu na území České republiky za účelem zaměstnání podle § 44a zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“). Správní orgán I. stupně žádost rozhodnutím ze dne 14. 10. 2013 zamítl s odůvodněním, že žalobce v uplynulých 5 letech porušil povinnost stanovenou zákonem o pobytu cizinců. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce včasné odvolání, o němž rozhodovala Komise pro rozhodování ve věcech cizinců (dále jen „Komise“), která rozhodnutím ze dne 8. 8. 2016 prvostupňové rozhodnutí zrušila a věc vrátila k novému projednání. Správní orgán I. stupně následně dne 7. 2. 2017 vydal nové rozhodnutí, kterým žádost žalobce opět zamítl, tentokrát s odůvodněním, že žalobce nepředložil ve stanovené lhůtě doklady potřebné k ověření údajů uvedených v žádosti. K odvolání žalobce Komise rozhodnutí změnila tak, že žádost zamítl z téhož důvodu. Proti rozhodnutí Komise podal žalobce žalobu ke Krajskému soudu v Hradci Králové, který rozsudkem ze dne 25. 5. 2011, č. j. 30 A 57/2019-59, rozhodnutí Komise ze dne 25. 2. 2019 zrušil a věc vrátil Komisi k dalšímu řízení. Dne 22. 7. 2021 Komise zrušila prvostupňové rozhodnutí správního orgánu ze dne 3. 2. 2017 a věc opět vrátila k novému projednání. Dne 29. 8. 2022 bylo rozhodnuto o vydání zaměstnanecké karty žalobci s platností na 2 roky. Řízení tak bylo pravomocně skončeno po více než 9 letech a 3 měsících. Žalobce poukazoval na nepřiměřenou délku řízení, v jehož důsledku byl nucen opustit území České republiky, neboť nedisponoval pobytovým oprávněním. Současně žalobce uplatnil nárok na náhradu majetkové újmy v podobě ušlého zisku. Argumentoval tím, že do data nabytí právní moci rozhodnutí o vydání zaměstnanecké karty, tj. do 29. 8. 2022, nemohl být zaměstnán a musel opustit území České republiky. Pobýval ve svém domovském státě, kde nezískal žádné zaměstnání a pobíral pouze nepatrný starobní důchod. Nárokoval úslou mzdu za roky 2017–2022 v celkové výši 858 000 Kč, a to za rok 2017 částku 77 000 Kč (7 měsíců po 11 000 Kč); za rok 2018 částku 136 000 Kč (11 měsíců po 11 000 Kč a 1 měsíc po 15 000 Kč); za roky 2019, 2020 a 2021 vždy částku 180 000 Kč (12 měsíců po 15 000 Kč); a za rok 2022 částku 105 000 Kč (7 měsíců po 15 000 Kč). Žalobce žalovanou požádal o odškodnění podáním ze dne 28. 2. 2023. Žalovaná ve své odpovědi ze dne 14. 8. 2023 uvedla, že nárok nebude projednán v hmotněprávní lhůtě 6 měsíců od podání žádosti, tj. do 28. 8. 2023, za což se omluvila, a předpokládala jeho vyřízení v průběhu října 2023.
3. Žalovaná nárok žalobce neuznala a navrhla zamítnutí žaloby. Ve svém vyjádření odkázala na závěry uvedené ve vyrozumění o vyřízení nároku žalobce ze dne 8. 11. 2023, jímž nároku nevyhověla. Průběh správního řízení popsala shodně se žalobcem a uvedla, že došlo k nesprávnému úřednímu postupu v podobě překročení zákonem stanovené lhůty pro rozhodnutí o žádosti žalobce. Zdůraznila však, že žalobce netvrdil a neprokázal vznik nemajetkové újmy s tím, že s ohledem na předmět a povahu řízení o žádosti žalobce nelze uplatnit domněnku vzniku nemajetkové újmy,

neboť postižitelné jsou pouze jednotlivé průtahy v řízení, přičemž řízení nelze posuzovat jako celek. Žalobci byla ze strany žalované poskytnuta omluva, která je podle žalované způsobilá případnou nemajetkovou újmu odčinit. K nároku na náhradu majetkové újmy žalovaná uvedla, že žalobce mohl na území České republiky pobývat na základě tzv. fikce pobytu dle § 47 odst. 4 zákona o pobytu cizinců. V období od 27. 5. 2013 do 25. 2. 2019 a ode dne 21. 6. 2021 do 29. 8. 2022 byl žalobci vydáván tzv. překlenovací štítek, na jehož základě mohl požádat Úřad práce o vydání pracovního povolení, což žalobce v minulosti činil. Pokud o pracovní povolení nežádal, nelze to klást k tíži žalované. Žalovaná dále zdůraznila, že je na žalobci, aby řádně prokázal, že ušlý zisk je v příčinné souvislosti s výkonem veřejné moci. Vedle toho žalovaná uvedla, že žalobci nevznikl nárok na zákonný úrok z prodlení ode dne 8. 3. 2023, nýbrž až ode dne 29. 8. 2023, neboť šestiměsíční lhůta pro rozhodnutí o nároku žalobce uplynula až dne 28. 8. 2023.

4. Soud I. stupně pro provedeném dokazování vyšel ze zjištěného skutkového stavu popsaného pod body 4-35 rozsudku, z něž vyplývá, že žalobce podal žádost o prodloužení doby platnosti povolení k dlouhodobému pobytu za účelem zaměstnání dne 27. 5. 2013, k níž mimo jiné doklady připojil doklad o zajištění ubytování na adrese xxx, xxx, kam se dne 28. 5. 2013 dostavila hlídka OCP, a zjistila, že se jedná o neobydlený objekt sloužící k ubytování pouze fiktivně. Dne 23. 7. 2013 žalovaná zaslala žalobci vyrozumění o možnosti vyjádřit se k podkladům pro vydání rozhodnutí do sedmi dnů, žalobce se s podklady seznámil dne 12. 8. 2013 a oznámil adresu pobytu na adrese xxx, xxx, kde 20. 8. 2013 bylo šetřením zjištěno, že jsou zde nahlášené osoby skutečně ubytovány. Dne 4. 10. 2013 byl žalobce předvolán k výsledku na pracoviště Odboru azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra ČR v Pardubicích, kam se dostavil a odmítl vypovídat, zároveň byl seznámen s podklady. V reakci na to dne 14. 10. 2013 žalovaná zamítla žádost žalobce o prodloužení doby platnosti povolení k dlouhodobému pobytu za účelem zaměstnání, neboť žalobce v uplynulých pěti letech porušil svoji povinnost stanovenou zákonem o pobytu cizinců, když dne 4.10. 2013 po zahájení výslechu odmítl vypovídat. Žalobce podal dne 12. 11. 2013 prostřednictvím svého zástupce odvolání, které žalovaná dne 6. 12. 2013 postoupila komisi, která rozhodnutím ze dne 8. 8. 2016 zrušila rozhodnutí žalované a věc vrátila správnímu orgánu I. stupně k novému projednání. Dne 12. 10. 2016 byl žalobce vyzván k odstranění vad žádosti s uvedením potřebných dokladů ve lhůtě 15 dnů a po tuto dobu bylo řízení přerušeno. Dne 1. 12. 2016 byl žalobce vyrozuměn o pokračování v řízení ode dne 30. 11. 2016, byl vyzván k seznámení s podklady pro vydání rozhodnutí, s nimiž se dne 12. 12. 2016 seznámil, požádal o lhůtu 10 dnů. Dne 3. 2. 2017 žalovaná žádost žalobce zamítla z toho důvodu, že žalobce na výzvu nedoložil doklady, proti tomuto rozhodnutí žalobce prostřednictvím svého zástupce dne 22. 2. 2017 podal blanketní odvolání, dne 3. 3. 2017 byl vyzván k odstranění vad odvolání do pěti dnů, odvolání doplnil dne 3. 3. 2017 a v průběhu října a listopadu 2018 doplnil listinné přílohy. Dne 8. 3. 2017 žalovaná postoupila Komisi odvolání žalobce, dne 12. 9. 2018 byl žalobce vyzván k aktuálnímu vyjádření k předmětu řízení ve lhůtě sedmi dnů, tato lhůta byla dne 4. 10. 2018 žalobci prodloužena o 14 dnů. Žalobce se dne 5. 10. 2018 vyjádřil k předmětu řízení. Žalobce mimo jiné uvedl, že v době od roku 2013 do první poloviny roku 2017 se osobně fyzicky podílel na plnění úkolů vyplývajících z předmětu činnosti družstva PXXXXXXV – OXXXXXXI družstvo jako dělník. Dne 25. 2. 2019 komise změnila výrok rozhodnutí ze dne 3. 2. 2017 a žádost zamítla s tím, že žalobce nepředložil ve stanovené lhůtě doklady za účelem ověření údajů uvedených v žádosti. Proti rozhodnutí Komise ze dne 25. 2. 2019 podal žalobce dne 27. 3. 2019 u Krajského soudu v Hradci Králové žalobu, k níž Krajský soud v Hradci Králové rozhodnutí Komise zrušil a věc vrátil Komisi, která rozhodnutím ze dne 22. 7. 2021 zrušila rozhodnutí žalované ze dne 3. 2. 2017 a vrátila věc správnímu orgánu I. stupně, který jej dne 26. 1. 2022 vyzval k odstranění vad žádosti do 10 dnů, kdy žalobce opakovaně požádal o prodloužení této lhůty, žádost doplnil 4. 4. 2022 o požadované dokumenty a žalovaná dne 29. 8. 2022 rozhodla o vydání zaměstnanecké karty s platností na 2 roky do 28. 8. 2024 na pracovní místo u zaměstnavatele MXXXXXXA DXXXXXXO a dne 29. 8. 2022 nabylo toto rozhodnutí právní moci a žalobce byl vyzván k převzetí průkazu o povolení k dlouhodobému pobytu, včetně zaměstnanecké a modré karty.

5. Soud I. stupně dále zjistil, že v říjnu a listopadu 2018 doložil žalobce k odvolání ze dne 22. 2. 2017 listinné přílohy, kopii cestovního pasu, doklad o zajištění ubytování, potvrzení PXXXXXV-OXXXXXXÍ družstvo, dodatek k pracovní smlouvě s družstvem Hxxxi, včetně mzdového výměru. Žalobci bylo opakovaně prodlužováno povolení k zaměstnání Úřadem práce s tím, že žalobce plní úkoly vyplývající z předmětu činnosti družstva PXXXXXV-OXXXXXXÍ družstvo, a to za období od 1. 1. 2014 celkem do 30. 6. 2017 (bod 35 rozsudku), ode dne 15. 5. 2017 byl žalobce zaměstnán na základě pracovní smlouvy se společností Hxxxi družstvo na dobu od 1. 6. 2017 do 31. 5. 2019 s tím, že dne 12. 11. 2018 byl uzavřen dodatek k pracovní smlouvě, jímž byla dohodnuta změna smlouvy na změnu pracovního poměru od 1. 6. 2017 na pracovní poměr sjednaný na dobu neurčitou. Dále vyšel ze zjištění, že od 28. 6. 2017 do 21. 3. 2019 a od 8. 9. 2021 do 28. 8. 2024 disponoval žalobce živnostenským oprávněním. Pod bodem 45 soud I. stupně vyslovil, že od července 2017 do začátku roku 2019 a od prosince 2021 do září 2022 žalobce nemohl pracovat na území České republiky.
6. Soud I. stupně na základě uvedených skutečností dospěl k závěru o skutkovém stavu, který popsal pod bodem 49 rozsudku tak, že žalobce podal žádost o prodloužení doby platnosti povolení k dlouhodobému pobytu za účelem zaměstnání dne 27. 5. 2013, pravomocně bylo řízení ukončeno dne 29. 8. 2022, celkem tedy trvalo 9 let a 3 měsíce. Žalobce podal dne 28. 2. 2023 žádost u Ministerstva spravedlnosti o náhradu škody a nemajetkové újmy, Ministerstvo spravedlnosti postoupilo v březnu 2023 žádost žalobce Ministerstvu vnitra, které mu dne 14. 8. 2023 sdělilo, že jeho žádost nebude projednána ve lhůtě 6 měsíců, dále žalovaná konstatovala porušení práva a žalobci se omluvila za nedodržení lhůt ve stanovisku ze dne 8. 11. 2023 nárok na náhradu ušlého zisku ve výši 858 000 Kč zamítla (bod 40 odůvodnění rozsudku). Finanční kompenzace žalobci poskytnuta nebyla.
7. Soud I. stupně věc posoudil podle zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti státu za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád).
8. Pod bodem 53 se soud I. stupně zabýval nárokem na náhradu nemajetkové újmy, k němuž uvedl, že při hodnocení újmy vycházel ze skutečnosti, že správní řízení zahájené dne 27. 5. 2013 bylo pravomocně ukončeno až dne 29. 8. 2022, trvalo tedy 9 let a 3 měsíce. Vyšel z judikatury Nejvyššího soudu, podle něž se v případě porušení práva na přiměřenou délku řízení vychází z vyvratitelné domněnky vzniku nemajetkové újmy, kdy v této souvislosti odkázala na stanovisko Nejvyššího soudu ze dne 13. 4. 2011, sp. zn. Cpjn 206/2010. Shledal však, že v poměrech souzené věci nelze újmu na základě závěru tohoto stanoviska presumovat, neboť újma měla žalobci vzniknout ve správním řízení o prodloužení povolení k dlouhodobému pobytu za účelem zaměstnání, na něž se čl. 6 odst. 1 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv nevztahuje, jelikož předmětem správního řízení nebylo právo nebo závazek soukromoprávní povahy, nýbrž povolení k pobytu cizince na území ČR, tedy vztah povahy veřejnoprávní. Uvedl dále, že přihlédl k judikatuře, která dovozuje, že mimo oblast újmy způsobené nepřiměřenou délkou řízení není třeba vznik nemajetkové újmy dokazovat v situacích, kdy je zjevné, že by stejnou újmu utrpěla jakákoliv osoba, která by byla danou skutečností postížena (viz rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 15. 3. 2012, sp. zn. 30 Cdo 2555/2010). Měl za to, že při hodnocení újmy v projednávané věci je třeba vycházet z toho, že správní řízení o žádosti žalobce trvalo devět let a tři měsíce, čímž byla zákonem stanovená lhůta k rozhodnutí mnohonásobně překročena. Délku řízení povvažoval za extrémní a dovodil, že žalobce byl od okamžiku podání žádosti až do jejího konečného vyřízení v nejistotě o tom, zda mu bude prodloužení povolení k pobytu vydáno či nikoliv s tím, že stav takovéto nejistoty lze akceptovat pouze po dobu stanovenou zákonem k vyřízení žádosti. Nad rámec této lhůty pak újmu presumova s tím, že by ji pocítovala každá osoba v postavení žalobce.
9. Soud I. stupně proto dospěl k závěru, že zadostiučinění ve formě konstatování porušení práva a omluvy, jak bylo žalovanou poskytnuto, je nedostatečné a je třeba přiznat žalobci peněžité zadostiučinění dle § 31a odst. 2 zák. č. 82/1998 Sb. Měl za to, že se řízení týkalo pracovněprávních

otázek žalobce, jeho význam proto hodnotil pro žalobce jako značný. Výši zadostiučinění za nemajetkovou újmu soud I. stupně stanovil s přihlédnutím ke kritériím dle § 31a odst. 3 zák. č. 82/1998 Sb.

10. Soud I. stupně se zabýval celkovou délkou řízení, kterou hodnotil jako extrémní s tím, že řízení trvalo celkem 9 let a 3 měsíce. Poukázal na to, že zákon stanoví lhůtu k rozhodnutí v prvním stupni 60 dní a ve zvláště složitých případech 90 dní, ve druhém stupni pak 60 dní od předložení spisu odvolacímu správnímu orgánu, není-li rozhodnuto bezodkladně. První rozhodnutí ve věci bylo vydáno dne 14. 10. 2013, přičemž lhůta pro jeho vydání uplynula již dne 27. 8. 2013, došlo tak k překročení o téměř 2 měsíce. Odvolání podané dne 6. 12. 2013 bylo vyřízeno až dne 8. 8. 2016, překročení o 2 roky, 5 měsíců a 21 dní. Po zrušení rozhodnutí Komise rozhodla žalovaná znovu až dne 3. 2. 2017, téměř 6 měsíců po zrušení. Odvolání proti tomuto rozhodnutí, předložené dne 8. 3. 2017, bylo vyřízeno dne 25. 2. 2019, tedy téměř po 2 letech. Žaloba podaná dne 27. 3. 2019 byla rozhodnuta dne 25. 5. 2021, po 2 letech a 3 měsících. Po zrušení rozhodnutí soudem rozhodla Komise znovu dne 22. 7. 2021, 2 měsíce po rozsudku. Dne 29. 8. 2022 bylo rozhodnuto o vydání zaměstnanecké karty, kterou si žalobce převzal téhož dne. Z uvedeného je podle soudu I. stupně zřejmé, že zákonné lhůty nebyly dodrženy ani v jednom případě správního řízení. Soudní řízení probíhalo v přiměřených lhůtách, avšak celkově řízení hodnotil jako extrémně průtažné.
11. Řízení nehodnotil jako složité. K jednání žalobce uvedl, že k průtahům řízení významně nepřispěl. Z hlediska významu pro poškozeného hodnotil řízení jako významné, neboť se týkalo jak pracovního uplatnění žalobce, tak jeho pobytu na území České republiky. Shledal, že postup orgánů veřejné moci soud neodpovídal procesním pravidlům.
12. Při stanovení výše přiměřeného peněžitého zadostiučinění vycházel soud I. stupně ze stanoviska Nejvyššího soudu ze dne 13. 4. 2011, sp. zn. Cjpn 206/2010, podle něhož činí základní částka za jeden rok průtahů v řízení 15 000 Kč až 20 000 Kč, přičemž za první dva roky se přiznává poloviční částka. Soud I. stupně zvolil částku 17 000 Kč za rok, která podle jeho názoru odpovídá ekonomické realitě a judikatuře. Žalobci přiznal zadostiučinění za celkem 9 let a 3 měsíce řízení základní částku 136 000 Kč (2 x 7 500 Kč + 7 x 17 000 Kč). Tuto částku soud I. stupně modifikoval s ohledem na postup správního orgánu a zvýšil ji o 10 %, pro význam věci pro žalobce tuto částku zvýšil o 20 % a dospěl k výsledné částce činí 176 800 Kč, v jejímž rozsahu soud I. stupně žalobě vyhověl. Ve zbývajícím rozsahu 23 200 Kč žalobu zamítl jako nedůvodnou.
13. K nároku na náhradu škody v podobě ušlého výdělku soud I. stupně uvedl, že vzal za prokázané, že žalobce plnil úkoly vyplývající z předmětu činnosti společnosti PXXXXXV-OXXXXXXÍ družstvo, jehož byl členem, a to i v období, kdy bylo rozhodováno o jeho žádosti o prodloužení dlouhodobého pobytu. Úřad práce žalobci opakovaně prodlužoval povolení k zaměstnání právě s odkazem na tuto činnost. Tato pracovní aktivita nebyla vykonávána na základě pracovní smlouvy, nýbrž z titulu členství v družstvu. Žalobce tedy v období od 1. 1. 2014 do 30. 6. 2017, tj. v době probíhajícího správního řízení pracoval. Dne 15. 5. 2017 uzavřel pracovní smlouvu se společností Hxxxi družstvo. Tím se podle soudu I. stupně žalobce svobodně rozhodl, že nadále nebude vykonávat činnost v PXXXXXV-OXXXXXXÍ družstvo jako jeho člen, ale bude pracovat na základě pracovní smlouvy ve společnosti Hxxxi družstvo. S ohledem na uvedené soud I. stupně mezi vznikem škody a jednáním správního orgánu nedovodil příčinnou souvislost. Dospěl k závěru, že ztráta na výdělku nebyla způsobena rozhodnutím správního orgánu, ale rozhodnutím žalobce, který se svobodně rozhodl změnit formu výdělečné činnosti. Za této situace nelze přičítat ztrátu příjmu žalobce za období od roku 2017 do roku 2022 žalované, ale výlučně žalobci. Soud I. stupně tedy nárok žalobce na náhradu škody v podobě ušlého zisku ve výši 858 000 Kč zamítl.
14. Pokud jde o požadovaný zákonný úrok z prodlení, který žalobce požadoval ode dne 8. 3. 2023 do zaplacení, rozhodl soud I. stupně s odkazem na § 15 odst. 1 zák. č. 82/1998 Sb., že žalobci náleží až ode dne 29. 8. 2023, neboť šestiměsíční lhůta pro rozhodnutí o nároku uplynula dne 28. 8. 2023.

15. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud I. stupně podle § 142 odst. 2 o. s. ř. Soud I. stupně považoval úspěch obou účastníků za rovnocenný, a proto rozhodl, že žádný z nich nemá právo na náhradu nákladů řízení.
16. O povinnosti žalobce zaplatit soudní poplatek ve výši 4 000 Kč za návrh na náhradu škody v podobě ušlé mzdy a nemajetkové újmy způsobené při výkonu veřejné moci rozhodl soud I. stupně s odkazem na položku 8a zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích.
17. Proti výroku I. rozsudku podala žalovaná odvolání, v němž uvedla, že nespороvala, že došlo k nesprávnému úřednímu postupu spočívajícím v překročení zákonem stanovené lhůty pro vydání rozhodnutí. Poukázala však na to, že správní řád i celá řada dalších správních předpisů, včetně zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky stanoví nejenom zásadu rychlosti rozhodování, ale rovněž musí být dodržena zásada materiální pravdy a v této souvislosti odkázala na ust. § 3 správního řádu. Žalovaná zdůraznila, že podle právní v případě střetu (konfliktu) zásady materiální pravdy se zásadou rychlosti správního řízení je nutné nadřadit materiální pravdu nad zásadu rychlosti správního řízení. Závěry soudu I. stupně ohledně poskytnutí peněžité satisfakce proto označila za nesprávné. Soudu I. stupně vytkla, že přes to, že dovedl, že na řízení o pobytovém statutu žalobce nedopadá čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, neboť se jedná o řízení veřejnoprávní povahy, posoudil nárok ad 1) nesprávně jako celek tedy jako správní řízení a navazující soudní řízení v trvání 9 let a 3 měsíce a při stanovení materiální tedy peněžní satisfakce nesprávně vyšel ze stanoviska Nejvyššího soudu sp. zn. Cpjn 206/2010 ze dne 13. 4. 2011, které se vztahuje na případy nepřiměřené délky řízení podle ust. § 13 odst. 1 věta třetí zák. č. 82/1990 Sb., kdy za rok trvání řízení vycházel z částky 17 000 Kč a tuto následně modifikoval podle kritérií v ust. § 31a zák. č. 82/1998 Sb..
18. Žalovaná namítla, že v projednávané věci se neuplatní vyvratitelná domněnka vzniklé nemajetkové újmy a bylo na žalobci, který se neúčastnil žádného soudního jednání a pouze komunikoval se soudem prostřednictvím svého právního zástupce, aby při neexistenci uvedené vyvratitelné domněnky řádně svoji nemajetkovou újmu tvrdil a prokázal. Tomu však žalobce nedostál. Žalovaná dále uvedla, že posuzované správní řízení je povahy veřejnoprávní, nedopadá proto na něj stanovisko Nejvyššího soudu sp. zn. Cpjn 206/2010 ze dne 13. 4. 2011. Poškozený je při tomto typu nemajetkové újmy povinen vznik nemajetkové újmy tvrdit a prokazovat, respektive uvádět skutečnosti, na jejichž základě bude možné podle zákonem stanovených kritérií vznik a rozsah újmy posoudit a to i v případě, kdy je *prima facie* zjevné, že by stejnou újmu, jakou poškozený tvrdí, utrpěla jakákoliv jiná osoba, která by byla danou skutečností postižena, protože by se jednalo o *notorietu*, jak je uvedeno např. v rozsudku Nejvyššího soudu sp. zn. 30 Cdo 2865/2015 ze dne 20. 1. 2016 či sp. zn. 30 Cdo 1684/2010 ze dne 29. 6. 2011 a dalších. Žalovaná však zdůraznila, že ani taková situace poškozeného nezbavuje povinnosti tvrzení a prokázání rozhodných skutečností co do intenzity újmy, kdy se dokazováním zjišťuje, zda jsou dány objektivní důvody pro to, aby se konkrétní osoba mohla cítit poškozenou. Toto však nebylo ze strany soudu I. stupně splněno a soud pod bodem 53 rozsudku toto pouze zkonstatoval, aniž by tuto svoji úvahu a závěr odůvodnil, proč na žalobce dopadá.
19. Žalovaná uvedla, že nespороvala, že k průtahům v řízení před správními orgány došlo, musí však být zhodnoceny jednotlivé průtahy. Žalovaná zdůraznila, že v posuzované věci nevznikl žalobci nárok na poskytnutí zadostiučinění v penězích ve smyslu ust. § 31a odst. 2 zák. č. 82/1998 Sb. A dostačující formou satisfakce je konstatování porušení práva a písemná omluva ze strany žalované. Žalobce neprokázal závažnost újmy, která by vyžadovala poskytnutí satisfakce v penězích.
20. Soudu I. stupně žalovaná dále vytkla, že přes to, že dospěl ke správnému závěru, že se na správní řízení o prodloužení povolení k dlouhodobému pobytu za účelem zaměstnání čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv nevztahuje, při hodnocení významu řízení pro žalobce vycházel ze stanoviska Nejvyššího soudu Cpjn 206/2010.

21. Žalovaná dále vytkla soudu I. stupně, že vycházel z toho, že předmětem průtažného řízení byl pracovněprávní spor. Zdůraznila, že předmětem řízení bylo udělení pobytového oprávnění a nejednalo se o pracovněprávní spor, k němuž ani není Ministerstvo vnitra věcně příslušné.
22. Žalovaná namítla, že případy související s cizineckou problematikou musí být posuzovány odlišně i s ohledem na právní předpisy v oblasti cizineckého práva. Žalobce je občan třetího státu, tedy cizinec a aby mohl být cizinec zaměstnán na území České republiky, musí nejprve disponovat příslušným pobytovým oprávněním a následně pracovním povolením, respektive po implementaci Evropského práva novelizací zákona o pobytu cizinců s účinností od 24. 6. 2014 toliko zaměstnaneckou kartou. Žalovaná v této souvislosti odkázala na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2004, který cituje nálezy Ústavního soudu pod sp. zn. III. ÚS 260/04, dále na usnesení Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 38/04 ze dne 12. 7. 2005 a nálezy Ústavního soudu sp. zn. Pl ÚS 23/11, z nichž vyplývá, že žádné z práv uvedených v Listině základních práv a svobod nezakládá nárok cizince na pobyt na území České republiky, neboť takové právo je dáno pouze občanům České republiky, respektive po vstupu České republiky do Evropské unie též unijním občanům ve smyslu čl. 14 odst. 4 Listiny, zatímco odst. 2 téhož článku, který se vztahuje na ostatní cizince, zakládá pouze jejich právo svobodně území České republiky opustit. Stejně tak neexistuje ústavně zaručené právo cizinců na pobyt na území České republiky, neboť je věcí suverénního státu, za jakých podmínek připustí pobyt cizího státního příslušníka s ohledem na vlastní zájmy na svém území. Žalovaná zdůraznila odlišnosti cizineckého práva i ve vztahu k závěru soudu I. stupně, který zohlednil, že žalobce byl od okamžiku podání žádosti až do jejího konečného vyřízení v nejistotě, zda mu bude platnost povolení k pobytu prodloužena či nikoliv a vyslovil, že takovouto nejistotu lze akceptovat pouze po dobu stanovenou zákonem k vyřízení žádosti. S tímto závěrem vyjádřila žalovaná nesouhlas s odkazem na odlišnosti cizineckého práva.
23. Žalovaná poukázala na to, že zákonodárce stanovil do zákona o pobytu cizinců tzv. fikci pobytu v případě řízení o vydávání či prodloužení platnosti stávajícího dlouhodobého pobytu, podle níž je původní (prodlužované) povolení k pobytu považováno za platné až do nabytí právní moci rozhodnutí o žádosti o prodloužení pobytového oprávnění. Záměrem bylo prodloužit stávající právní status, který by cizinci jinak nenáležel v případě, že mu skončila platnost pobytového oprávnění, a to do doby, než bude o jeho žádosti pravomocně rozhodnuto. Žalovaná namítla, že žalobci po celou dobu průtažného řízení náležela veškerá práva, jejichž prodloužení se v řízení svou žádostí domáhal. Žalobci tak svědčila ode dne zahájení předmětného řízení tzv. fikce pobytu podle ust. § 47 odst. 2 zákona o pobytu cizinců a byl oprávněn k pobytu na území České republiky do pravomocného vyřízení žádosti a současně mohl být na území České republiky zaměstnán, a to jak v zaměstnaneckém poměru, tak i jako člen družstva nebo člen statutárního nebo jiného orgánu družstva pro družstvo. Řízení o prodloužení platnosti pobytového oprávnění bylo pravomocně ukončeno vydáním průkazu se stanovenou platností podle ust. § 44a odst. 9 zákona o pobytu cizinců od 29. 8. 2022 do 28. 8. 2024, tedy na maximální možnou dobu. Žalobci tak náležela práva pobytu a možnosti výdělečné činnosti z titulu probíhajícího řízení, o něž nemusel žádat, ani prokazovat splnění zákonných podmínek, hradit správní poplatek za přijetí žádosti apod., a to po delší dobu, než by mu svědčila, pokud by jeho žádosti bylo vyhověno v zákonem stanovené lhůtě. Délkou řízení bylo prodlužováno také jeho výhodnější právní postavení, a to po dobu delší, než na jakou by bylo možno jeho pobytové oprávnění prodloužit. Žalovaná zdůraznila, že újma způsobená délkou řízení tak byla pro žalobce jako cizince z hlediska práv, kterých se domáhal, zcela zanedbatelná.
24. Žalovaná dále vyjádřila názor, že v projednávané věci se neuplatní vyvratitelná domněnka vzniklé nemajetkové újmy a je na žalobci, aby újmu náležitě prokázal. Nelze sice odhlédnout od skutečnosti, že předmětné řízení bylo vedeno v délce přes 9 let, měly by však být zhodnoceny jednotlivé průtahy v řízení, k nimž mnohdy přispěl sám žalobce.
25. Žalovaná namítla, že žalobci může svědčit maximálně nárok na náhradu nemajetkové újmy způsobené neodůvodněnými průtahy, ale pouze za podmínky, že vznik újmy i příčinnou souvislost

mezi průtahy v řízení a vznikem nemajetkové újmy prokáže a zároveň prokáže závažnost újmy, která by si vyžádala vedle již poskytnuté morální satisfakce i satisfakci peněžní.

26. Také výpočet výše peněžní satisfakce označila žalovaná za nesprávný. Namítla, že částka 17 000 Kč vychází z judikatury pro nepřiměřenou délku soudního řízení. V případě správního řízení jsou důsledky pro účastníky řízení méně závažné, než pro účastníky soudního řízení, neboť zásah do osobní sféry účastníků bývá nižší. Podle názoru žalované by měla být základní částka snížena na jednu třetinu, tedy na 5 000 Kč.
27. Žalovaná navrhla, aby odvolací soud rozsudek soudu I. stupně ve výroku I. změnil tak, že se žaloba ohledně nároku na peněžité zadostiučinění zamítá, případně aby rozsudek soudu I. stupně v tomto výroku zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu projednání, v zamítavém výroku II jakož i ve výroku o povinnosti žalobce zaplatit soudní poplatek, aby jej potvrdil s tím, že se ztotožňuje se závěry soudu I. stupně a žalované přiznal náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů.
28. Žalobce podal odvolání proti výrokům II., III. a IV. rozsudku.
29. Žalobce vytkl soudu I. stupně nesprávné rozhodnutí spočívající v závěru, že žalobce učinil svobodné rozhodnutí, že nebude nadále vykonávat výdělečnou činnost ve společnosti PXXXXXV– OXXXXXXÍ družstvo, ale ve společnosti Hxxxi družstvo, z něž dovedl nedostatek příčinné souvislosti mezi vznikem škody a jednáním správního orgánu, tedy že ztráta výdělku nebyla zapříčiněna rozhodnutím správního orgánu. V tomto bodě označil rozsudek soudu I. stupně za nepřezkoumatelný a dostatečně neodůvodněný a namítl, že příčinná souvislost je dána. Žalobce namítl, že postupoval zodpovědně, dne 15. 5. 2017 uzavřel se společností Hxxxi družstvo pracovní smlouvu, neboť společnost PXXXXXV– OXXXXXXÍ družstvo přestala fungovat a žalobce by z povahy věci nemohl být členem tohoto družstva. Žalobce dále uvedl, že dne 4. 4. 2022 žalobce doložil svoji žádost o požadované dokumenty, včetně pracovní smlouvy se společností MXXXXXXA DXXXXXXO a dne 29. 8. 2022 rozhodla žalovaná o vydání zaměstnanecké karty s platností na 2 roky, a to do 28. 8. 2024 na pracovní místo u zaměstnavatele MXXXXXXA DXXXXXXO.
30. Žalobce zdůraznil, že postupoval správně a v rámci právních předpisů České republiky, takže mu bylo nakonec vyhověno a prodloužen pobyt formou zaměstnanecké karty. Žalobce tak nemohl vykonávat výdělečnou činnost kvůli nesprávnému a nezákonnému postupu žalované, na níž je zavinění a je dána příčinná souvislost mezi tím, že žalobce nemohl vykonávat výdělečnou činnost a jednáním správního orgánu. Ztráta na výdělku žalobce byla zapříčiněna nezákonným rozhodnutím správního orgánu, a to zamítnutím žádosti žalobce. Žalovaný namítl, že pokud by správní orgán nevydal nezákonné rozhodnutí, které bylo následně ve správním soudnictví zrušeno, mohl žalobce vykonávat výdělečnou činnost u společnosti Hxxxi družstvo. Dále uvedl, že je třeba posoudit, zda může být dána příčinná souvislost podle teorie adekvátnosti kauzálního nexu, která je postavena na kritériu předvídatelnosti. Žalovaný uvedl, že ušlý zisk byl vyvolán tím, že žádost žalobce byla zamítnuta, a to nezákonně a bez vydaného povolání nemohl žalobce dané zaměstnání vykonávat. Příčinnou souvislost proto označil za jednoznačně danou. V této souvislosti odkázal na rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 6. 12. 2017, sp. zn. 23 Cdo 2539/2016 vztahu příčiny a následku, jakož i na další rozhodnutí Nejvyššího soudu s tím, že o vztah příčinné souvislosti se jedná, je-li doloženo, že nebýt protiprávního úkonu (škodné události) ke škodě by nedošlo. Namítl, že cílem podání žádosti žalobce bylo pracovat na základě pracovní smlouvy pro společnost Hxxxi družstvo a důvodně očekával, že jeho žádosti bude vyhověno. Žalobce odkázal též na nález Ústavního soudu pod sp. zn. I. ÚS 2859/23 ze dne 27. 3. 2024, podle nějž právo na ušlý zisk zahrnuje právo na to, co by poškozený za běžných okolností reálně získal, nedošlo-li by k nezákonnému jednání orgánu veřejné moci. Zdůraznil, že žalobce byl reálně získal to, že by mohl pracovat u společnosti Hxxxi družstvo a dostával by pravidelnou mzdu a nedošlo by tak k ušlému zisku.

31. Za nesprávný označil žalobce též výrok soudu I. stupně o nákladech řízení s tím, že žalobci měla být přiznána náhrada nákladů řízení z částky přiznané výrokem I na náhradě nemajetkové újmy podle § 142 odst. 3, a to minimálně z částky, která mu byla v tomto výroku přiznána.
32. Za nesprávný označil žalobce taktéž výrok IV, jímž byla žalobci uložena povinnost zaplatit soudní poplatek ve výši 4 000 Kč s tím, že tato povinnost měla být v rámci rozhodování o nákladech řízení, uložena žalované.
33. Žalobce navrhl rozsudek soudu I. stupně ve vyhovujícím výroku I jako správný potvrdit s tím, že soud I. stupně správně přiznal zde uvedenou částku, nejedná se o částku, která by byla za průtahy v řízení tak, jak se v odvolání snaží argumentovat žalovaná, nýbrž jde o zadostiučinění za nepřiměřenou délku řízení, což odpovídá současné judikatuře Nejvyššího soudu, podle níž se má délka správního řízení a soudního řízení posoudit jako celek. Soud I. stupně správně určil i částku, kterou přiznal žalobci. Ohledně výroku II. žalobce navrhl, aby odvolací soud rozsudek soudu I. stupně v tomto výroku změnil tak, že žalované uloží povinnost zaplatit žalobci částku ve výši 881 200 Kč s úrokem z prodlení ve výši 15 % ročně z částky 881 200 Kč ode dne 29. 8. 2023 do zaplacení a úrok z prodlení z částky 176 800 Kč ode dne 8. 3. 2023 do 28. 8. 2023, do 3 dnů od právní moci rozsudku, ve výroku III. tak, že žalobci přizná plnou náhradu nákladů řízení před soudem I. stupně, ve výroku IV. tak, že povinnost zaplatit soudní poplatek ve výši 4 000 Kč uloží žalované. Dále žalobce navrhl, aby mu odvolací soud přiznal plnou náhradu nákladů odvolacího řízení.
34. Odvolací soud přezkoumal podle ustanovení § 212 a § 212a o. s. ř. rozsudek soudu I. stupně i řízení, které předcházelo jeho vydání, podle § 213 odst. 2 o.s.ř. zopakoval zčásti dokazování a dospěl k závěru, že odvolání žalované je důvodné, odvolání žalobce důvodným neshledal.
35. Odvolací soud provedl důkaz údaji z veřejné částky živnostenského rejstříku s platností k 22. 5. 2025, z něž odvolací soud zjistil, že žalobce disponoval živnostenským oprávněním č. 1 s předmětem podnikání výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1-3 živnostenského zákona, druh živnosti ohlašovací volná, vznik oprávnění 28. 6. 2017 zánik 21. 3. 2019. Dále zjistil z veřejné části živnostenského rejstříku, že žalobce disponoval živnostenským oprávněním č. 2, předmět podnikání: výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1-3 živnostenského zákona, druh živnosti ohlašovací volná, vznik oprávnění 8. 9. 2021, zánik živnostenského oprávnění 28. 8. 2024. Úřadem příslušným, jímž bylo živnostenské oprávnění vydáno je Magistrát města Pardubic.
36. K tomuto důkazu zástupce žalobce uvedl, že žalobce činnosti podle živnostenského oprávnění nevykonával, neboť neměl zakázky. Namítl, že skutečnost, že žalobce měl vydané živnostenské oprávnění nevylučuje přiznání nároku na úslou mzdu, neboť i každý občan České republiky i každý cizinec, pokud má k tomu povolení, může vykonávat živnostenské podnikání a zároveň mít příjem ze zaměstnanecké činnosti. Zdůraznil, že nezákonným rozhodnutím, které bylo následně konstatováno soudem, došlo k tomu, že ušlý výdělek zde skutečně je a žalobce musí být odškodněn, a to i pokud by teoreticky mohl vykonávat živnostenskou činnost vedle zaměstnání.
37. Odvolací soud vycházel ze skutkového stavu zjištěného soudem I. stupně a podrobně popsanoého bod body 4-43, který soud I. stupně shrnul pod bodem 48 odůvodnění rozsudku. Ze skutkových zjištění soudu I. stupně vyplývá, že žalobce, státní příslušník Ukrajiny měl na území České republiky povolen dlouhodobý pobyt za účelem zaměstnání, před skončením platnosti tohoto povolení podal žádost o prodloužení doby platnosti povolení k dlouhodobému pobytu za účelem zaměstnání, a to dne 27. 5. 2013. Řízení bylo pravomocně skončeno dne 29. 8. 2022. Soud I. stupně sice podrobně popsal průběh řízení před jednotlivými správními orgány, jakož i před Krajským soudem v Hradci Králové, který rozhodoval o správní žalobě, při úvaze o důvodnosti odškodnění však vycházel z celkové délky řízení, kterou určil na 9 let a 3 měsíce.

38. Žalobce se žalobou domáhal jednak náhrady škody v celkové výši 858 000 Kč za roky 2017-2022 s tvrzeními, že po tuto dobu nemohl být zaměstnán, musel opustit území České republiky, neboť nedisponoval pobytovým oprávněním a nemohl proto pracovat. Žalobce tedy tvrdil, že v příčinné souvislosti s rozhodnutím žalované o zamítnutí žádosti, které bylo posléze shledáno nezákonným, si nemohl pracovní činností obstarat finanční prostředky a na jeho straně tak došlo ke škodě spočívající v ušlém zisku.
39. Soud I. stupně posoudil nárok na náhradu škody, o níž žalobce tvrdil, že spočívá v ušlém zisku zcela správně.
40. Žalobce se v rámci nároku na náhradu škody domáhal ušlého zisku za 7 měsíců v roce 2017 s tím, že v roce 2017 by jeho mzda činila 11 000 Kč měsíčně, dále za 11 měsíců v roce 2018 taktéž 11 000 Kč měsíčně za 1 měsíc v tomto roce 15 000 Kč, dále za roky 2019, 2020 a 2021 se domáhal vždy za 12 měsíců v každém roce s tvrzením, že jeho mzda by činila 15 000 Kč měsíčně a za rok 2022 za 7 měsíců také po 15 000 Kč, v celkové výši 858 000 Kč. Žalobce tvrdil, že o tuto částku přišel v příčinné souvislosti s nezákonným rozhodnutím Komise ze dne 25. 2. 2019, jímž byla žádost žalobce zamítnuta s odůvodněním, že žalobce nepředložil ve stanovené lhůtě doklady za účelem ověření údajů uvedených v žádosti. Žalobce podal proti rozhodnutí Komise ze dne 25. 2. 2019 dne 27. 3. 2019 u Krajského soudu v Hradci Králové žalobu, již se domáhal zrušení rozhodnutí Komise, Krajský soud v Hradci Králové rozsudkem ze dne 25. 5. 2021 rozhodnutí komise zrušil a věc vrátil Komisi k dalšímu řízení. Žalobce poukázal na to, že žaloba proti rozhodnutí Komise neměla odkladný účinek, musel proto vycestovat z České republiky, nemohl tak na území České republiky pracovat a pobírat mzdu, kterou by nebýt nezákonného rozhodnutí pobíral. Žalobce musel opustit území České republiky a zdržoval se na Ukrajině, kde pobíral pouze nepatrný důchod, který by pobíral i při výkonu zaměstnání. Nezákonným rozhodnutím tak byla žalobci způsobena újma spočívající ve ztrátě příjmu ze zaměstnání.
41. Soud I. stupně správně dovodil, že žalobce vykonával pracovní činnost pro společnost PXXXXXXV – OXXXXXXÍ družstvo z titulu členství v družstvu v době od 1. 1. 2014 do 30. 6. 2017, kdy běželo předmětné správní řízení o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem zaměstnání. Žalobce tedy pracoval, dále dne 15. 5. 2017 uzavřel pracovní smlouvu se společností Hxxxi družstvo, a to na dobu od 1. 6. 2017 do 31. 5. 2019, k níž byl dne 12. 11. 2018 uzavřen dodatek a tato pracovní smlouva změněna na pracovní poměr sjednaný na dobu neurčitou (zjištění soudu I. stupně pod bodem 42 spisu). Mimoto v období od 28. 6. 2017 do 21. 3. 2019 a v období od 8. 9. 2021 do 28. 8. 2024 disponoval žalobce živnostenským oprávněním (zjištění soudu I. stupně pod bodem 43 spisu, jakož i zjištění odvolacího soudu provedením důkazu výpisem z veřejné části živnostenského rejstříku při odvolacím jednání). Odvolací soud opakováním tohoto důkazu má za prokázané, že zjištění soudu I. stupně pod bodem 45 rozsudku, že žalobce nemohl od července 2017 do začátku roku 2019 a od prosince 2021 do září 2022 pracovat na území České republiky je v rozporu se skutkovým zjištěním získaným z důkazu opakovaným před odvolacím soudem, jakož i se skutkovým zjištěním soudu I. stupně pod bodem 43 rozsudku. Nesrozumitelné je též tvrzení žalobce, že v této době pobíral důchod z Ukrajiny, dále, že mu zasílala v té době peníze na živobytí manželka z Ukrajiny (bod 45 odůvodnění rozsudku), když v žalobě pod bodem III tvrdí, že ode dne 25. 2. 2019 musel opustit území České republiky. Není pak zřejmé kam a z jakého důvodu by mu manželka posílala peníze z Ukrajiny, když na území České republiky dle vlastního tvrzení nezdržoval.
42. Nelze tak přisvědčit tvrzení žalobce, že by v uvedené době, kterou ani za rok 2017 řádně nespecifikoval, se nemohl zdržovat na území České republiky a nemohl na území České republiky pracovat. Žalobci svědčila fikce pobytu po celou dobu řízení o prodloužení platnosti dlouhodobého pobytu, byl tedy oprávněn k pobytu na území České republiky a zároveň mohl být na území České republiky zaměstnán. Ostatně zaměstnán zde byl, jak vyplývá ze zjištění soudu I. stupně pod body 42, respektive po určitou část této doby disponoval též živnostenským

oprávněním. Žalobce mohl pobývat na území České republiky jakož i pracovat na základě tzv. fikce pobytu podle § 47 odst 4 a 7. zák. č. 326/1999 Sb.

43. Soud I. stupně správně vyslovil, že změna zaměstnavatele byla svobodným rozhodnutím žalobce, nikoli rozhodnutí správního orgánu. Žalobce tvrdí, že od 1. 6. 2017 do svého vycestování v ČR, což je patrně ode dne 25. 2. 2019 (č.l. 8 spisu bod III žaloby) nemohl v České republice pracovat. Není pak zřejmé, z jakého důvodu by se po tuto dobu na území České republiky zdržoval. Sporné je též tvrzení žalobce, že měl v České republice zázemí a přátele a svůj život a na Ukrajinu jezdil pouze na návštěvy za situace, když jeho manželka, o níž tvrdí, že mu posílala finanční prostředky na živobytí do České republiky, (zjištění soudu I. stupně na č.l. 45 spisu) zůstala na Ukrajině. Žalobce tvrdí, že na území České republiky nemohl pracovat, nepracoval-li, nebylo to způsobeno nezákonným rozhodnutím správního orgánu. Žalobce sice tvrdil, že nemohl pro společnost PXXXXXV-OXXXXXXÍ družstvo pracovat, neboť toto nefungovalo, nijak své tvrzení neprokázal, a to ani výsledkem bývalého předsedy tohoto družstva [Jméno a Příjmení] (bod 44 odůvodnění rozsudku). Nelze než souhlasit se závěrem soudu I. stupně, že změna zaměstnavatele byla svobodným rozhodnutím žalobce, tvrdí-li, že pro družstvo Hxxxi družstvo, s nímž uzavřel pracovní smlouvu dne 15. 5. 2017 nemohl pracovat, nebylo to v příčinné souvislosti s tvrzeným nezákonným rozhodnutím správního orgánu. Postup soudu I. stupně, který žalobu ohledně náhrady škody spočívající v ušlém zisku zamítl shledal odvolací soud správným. Soud I. stupně správně přihlédl též k tomu, že Úřadem práce bylo žalobci povolení k zaměstnání opakovaně prodlužováno s odůvodněním, že plní úkoly vyplývající z předmětu činnosti družstva PXXXXXV-OXXXXXXÍ družstvo, jehož je členem.
44. Žalobce tak byl oprávněn po celou dobu trvání řízení o vydání prodloužení povolení k dlouhodobému pobytu za účelem zaměstnání, respektive o prodloužení platnosti zaměstnanecké karty podle § 47 odst. 7 zák. č. 326/1999 Sb. na území České republiky pracovat na pracovní pozici, na kterou byla zaměstnanecká karta vydána. Rozhodl-li se žalobce změnit zaměstnavatele, jde toto rozhodnutí pouze k jeho tíži a nelze skutečnost, že práci nevykonával, přičítat postupu správního orgánu v řízení. Výkon práce cizinců na území cizího státu je upraven zákonem o pobytu cizinců zák. č. 326/1999 Sb. a porušil-li žalobce toto ustanovení před tím, než mu byla vydána zaměstnanecká karta, která je vydávána k výkonům zaměstnání na určité pracovní pozici lze postup žalobce přičítat pouze k jeho tíži. Práci pro společnost PXXXXXV-OXXXXXXÍ družstvo, pro něž Úřad práce žalobci opakovaně povolení k zaměstnání prodlužoval zcela v souladu s ust. § 47 odst. 4 a 7 zák. č. 326/1999 Sb., mu tuto činnost umožňoval.
45. Tvrzení žalobce, který disponoval živnostenským oprávněním, že podle tohoto oprávnění činnost nevykonával, neboť „neměl zakázky“ též není důvodem, pro něž by stát měl žalobce odškodnit. Příčinná souvislost je dána pouze mezi tvrzením žalobce o nedostaku zakázek a nevykonáváním činnosti, nikoli mezi rozhodnutím správního orgánu, resp. délkou řízení a nevykonáváním výdělečné činnosti žalobcem.
46. Správným však odvolací soud neshledal závěr soudu I. stupně, že žalobci svědčí nárok na přiměřené odškodnění nemajetkové újmy, která podle závěru soudu I. stupně spočívá v délce řízení. Soud I. stupně zcela správně a v souladu s aktuální judikaturou Nejvyššího soudu i Evropského soudu pro lidská práva shledal, že na správní řízení o prodloužení povolení cizince k dlouhodobému pobytu za účelem zaměstnání se čl. 6 odst. 1 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv nevztahuje, nemajetková újma spočívající v délce řízení se proto nepresumuje, naopak je třeba prokázat, že v příčinné souvislosti s délkou správního řízení vznikla cizinci nemajetková újma. Řízení o povolení k pobytu cizince na území České republiky je řízením veřejnoprávním, neboť právní nárok na umožnění cizinci pobytu na území jiného státu dán není a je výsostným právem státu rozhodovat o tom, kdo se bude na jeho území zdržovat. Cizinec žádající o povolení k pobytu na území České republiky tak je vždy v určité míře nejistoty, že jeho žádosti nebude kladně vyhověno. Na soudu pak je úvaha, zda délka řízení, která výrazně překročila zákonnou délku řízení, mohla v žadateli

objektivně vzbudit újmu a posoudit, zda postačuje tuto újmu odškodnit konstatováním porušení práva na projednání věci v přiměřené době nebo je třeba ji odškodnit v penězích.

47. Soud I. stupně při jednání dne 22. 7. 2024 žalobce, respektive jeho právního zástupce na čl. 37 p.v. vyzval, aby doplnil, kde se žalobce zdržoval v období od 25. 2. 2019 do 21. 6. 2021, zda na území České republiky, případně v domovském státu a zda v domovském státu pracoval, doplnit, kdy se žalobce vrátil zpět na území České republiky a zda byl od okamžiku svého návratu dále zaměstnán, případně doplnit skutečnosti ohledně jeho zaměstnaneckého poměru, resp. jiné výdělečné činnosti, dále, aby předložil jaký výdělek obdržel, doložil pracovní smlouvu či jinou dohodu o provedení práce, vykonával-li žalobce v uvedeném období výdělečnou činnost. Vzhledem k tomu, že právní zástupce žalobce uvedl, že žalobce se nachází na Ukrajině, byla mu k tomu poskytnuta lhůta v délce 40 dnů ode dne jednání. Právní zástupce žalobce byl poučen podle ust. § 118a odst. 1 a 3 o. s. ř. a bylo mu dáno též poučení, že v případě, že svoji povinnost nesplní, vystaví se nebezpečí, že může být ve věci neúspěšný a zároveň bylo právnímu zástupci žalobce sděleno, že tímto došlo ke koncentraci řízení. Právní zástupce žalobce sice dne 2. 9. 2024 doložil soudu prvního stupně obsáhlé podání, v němž opětovně podrobně rozebral správní řízení, opětovně poukázal na délku správního řízení, nijak z tohoto podání však nevyplývá, kde se žalobce zdržoval v době od 25. 2. 2019 do 21. 6. 2021 a zda pracoval, kde, zda pobíral mzdu. Pouze v závěru obsáhlého podání uvádí právní zástupce žalobce, že po vydání rozhodnutí Komise pro rozhodování ve věcech cizinců ze dne 25. 2. 2019 musel žalobce opustit území České republiky, výslovně však neuvádí, kdy území České republiky opustil a zda se žalobce do České republiky vrátil. Žalobce tak nesplnil pokyn soudu prvního stupně a řízení bylo koncentrováno.
48. Soud I. stupně posuzoval délku správního řízení podle stanoviska Nejvyššího soudu ze dne 13. 4. 2011 sp. zn. Cjpn 206/2010 a vycházel z celkové délky řízení. Vzhledem k tomu, že se jedná o řízení, na něž se čl. 6 odst. 1 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv nevztahuje, nemajetková újma se nepresumuje, je třeba tuto újmu dokazovat. Soud I. stupně sice z této premisy vycházel, nicméně pod bodem 53 rozsudku konstatoval, že se v projednávané věci jedná o situaci, v níž je zjevné, že by stejnou újmu utrpěla jakákoliv osoba, která by byla danou skutečností postížena a rozhodl o přiznání zadosti učinění v penězích za celou délku řízení, a to ještě v částce 17 000 Kč za rok (s výjimkou prvních dvou let).
49. V případě správního řízení se odškodňují pouze jednotlivé průtahy a je třeba zkoumat, zda jednotlivé průtahy mohly vyvolat v žalobci tak vysoký pocit nejistoty, který by jej poškozoval. Přitom je třeba přihlédnout k té skutečnosti, že je výsostným právem každého státu rozhodnout o tom, zda se cizinec na jeho území bude moci zdržovat a zde pracovat či nikoli. Tomuto rozhodování je přímo inertní nejistota, zda povolení bude vydáno či nikoliv, neboť na takové povolení není právní nárok. Lze sice připustit, že nepřiměřená délka řízení může nejistotu zvyšovat, nicméně je třeba přihlížet ke všem dalším hlediskům, a to jednotlivým průtahům, jednání poškozeného, taktéž k významu řízení pro poškozeného, jakož i složitosti řízení.
50. Soud I. stupně přiznal odškodnění za celkovou délku řízení a nadto přihlížel k jednotlivým faktorům a takto získanou částku ještě zvýšil. Jeho postup neshledal odvolací soud správným, postupoval proto ve výroku I podle § 219a odst. 1 písm. b) a odst. 2 o. s. ř., rozsudek soudu I. stupně v tomto výroku a v závislém výroku III. zrušil a věc podle § 221 odst. 1 písm. a) o. s. ř. v tomto rozsahu vrátil soudu I. stupně k dalšímu řízení.
51. V dalším řízení posoudí soud I. stupně, kdy došlo k jednotlivým průtahům, podrobně rozebere, zda se jednalo o průtah důvodný způsobený též jednáním žalobce, když např. žalobce odmítl vypovídat dne 4. 10. 2013, přihlédne též k tomu, že žalobce podal žádost o prodloužení doby platnosti povolení k dlouhodobému pobytu za účelem zaměstnání dne 27. 5. 2013, v níž uvedl svoji adresu xxx, xxx, která byla následujícího dne a to 28. 5. 2013 shledána jako fiktivní, neboť hlídka OCP zjistila, že se jedná o neobydlený objekt. Na soudu I. stupně proto bude, aby se zabýval

podrobněji jednotlivými dobami, které uplynuly v rámci rozhodování správních orgánů a posoudí, zda došlo k nějakému průtahy, v jaké délce a kým byl tento průtah způsoben.

52. Při úvaze o důvodnosti přiznání finančního odškodnění za jednotlivé průtahy vezme v úvahu jednání žalobce, který se neúčastnil žádného jednání soudu I. stupně, který odmítl dne 4. 10. 2013 před správním orgánem vypovídat, který musel být správním orgánem opakovaně vyzýván k odstranění vad žádosti (např. dne 12. 10. 2016), který opakovaně žádal o poskytnutí lhůty, k té skutečnosti, že na např. 3. 2. 2017 byla žádost zamítnuta z toho důvodu, že žalobce nedoložil doklady, dále byl žalobce vyzýván k odstranění vad odvolání atd. Na soudu I. stupně též bude, aby posoudil rozporná tvrzení žalobce, který na jedné straně tvrdil, že v České republice pobýval od roku 2004, má zde své sociální a pracovní vazby, přátele a známé a ke svému domovskému státu nemá žádné vazby a zároveň tvrdí, že jeho manželka po celou tuto dobu žije na Ukrajině, odkud mu dle jeho tvrzení i čestného prohlášení manželky (bod 45 odůvodnění rozsudku) posílala do České republiky peníze.
53. Zároveň vezme v úvahu, že žalobce se stále zdržuje na Ukrajině, není tedy zřejmý důvod, pro nějž by měl být za své rozhodnutí zdržovat se ve svém domovském státě, kde, jak uvedl, pobírá důchod, odškodňován Českou republikou.
54. Soud I. stupně též opětovně posoudí význam řízení pro poškozeného, neboť řízení se netýkalo pracovní otázky, jednalo se o řízení správní, které nepoživá zvýšené ochrany tak, jako řízení ve pracovních věcech.
55. Odkazoval-li soud prvního stupně na rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 30 Cdo 2555/2010 ze dne 15. března 2012, nelze jej na projednávanou věc použít, neboť v uvedené věci se jednalo o řízení před finančním úřadem, což je též veřejnoprávní řízení, nikoli však řízení ve věcech povolení k dlouhodobému pobytu cizince na území České republiky.
56. Soud I. stupně posuzoval příčinnou souvislost mezi žalobcem tvrzenou nemajetkovou újmou a nesprávným úředním postupem spočívajícím v nepřiměřené délce správního řízení, nikoli v porušení povinnosti vydat rozhodnutí v zákonem stanovené lhůtě. V této souvislosti odkazuje odvolací soud na rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 30 Cdo 2633/2018 ze dne 3. 6. 2020, v němž Nejvyšší soud uvedl, že došlo-li ve správním řízení k průtahům spočívajícím v neodůvodnitelné nečinnosti správního úřadu, respektive k nedodržení zákonných lhůt, které jsou pro vydání rozhodnutí ve správním řízení stanoveny, je třeba se zabývat jednotlivými průtahy v řízení, tedy dodržením zákonných lhůt, jakož i otázkou, v jaké době by řízení skončilo při dodržení zákonných lhůt. Přitom je třeba vzít v úvahu, zda vůbec mohla žalobci nemajetková újma vzniknout, zdržoval-li se a stále se zdržuje na území svého domovského státu, přestože po většinu doby správního řízení se mohl na území České republiky zdržovat a taktéž zde i pracovat.
57. Ve výroku o povinnosti žalobce zaplatit soudní poplatek odvolací soud rozsudek soudu prvního stupně potvrdil, neboť povinnost k zaplacení soudního poplatku vznikla žalobci podle § 2 odst. 1 a), § 4 odst. 1 a) zák. č. 549/1991 Sb. Žalobou byly uplatněny dva nároky jednak nárok na náhradu majetkové škody a jednak nárok na náhradu nemajetkové újmy. Podle položky 8a zák. č. 549/1991 Sb. činí soudní poplatek za návrh na zahájení řízení o náhradě škody nebo jiné újmy způsobené při výkonu veřejné moci nezákonným rozhodnutím, rozhodnutím o vazbě, trestu nebo ochranném opatření nebo nesprávným úředním postupem částku 2 000 Kč a to za každý jednotlivý uplatněný nárok. Žalobce žalobou uplatnil dva nároky, což celkem činí částku 4 000 Kč. Vzhledem k tomu, že tuto částku žalobce nezaplatil zároveň s podáním žaloby, ani později, byla mu soudem I. stupně zcela správně pod bodem IV rozsudku uložena povinnost k její úhradě.

Poučení

Proti výroku rozsudku odvolacího soudu, jímž byl potvrzen zamítavý výrok II lze podat dovolání do dvou měsíců ode dne doručení rozhodnutí odvolacího soudu k Nejvyššímu soudu prostřednictvím soudu prvního stupně.

Proti výroku, jímž byl rozsudek soudu I. stupně ve vyhovujícím výroku I a ve výroku III zrušen a proti výroku IV, jímž byl potvrzen rozsudek soudu I. stupně ohledně povinnosti žalobce zaplatit soudní poplatek není dovolání přípustné.

Praha dne 25. listopadu 2025

JUDr. Blanka Chlostová v. r.
předsedkyně senátu